

**COMPROMÍS PER L'EDUCACIÓ,
COMPROMÍS PER CATALUNYA**

**26 de març de 2007
19:30h
CaixaFòrum**

(Barcelona)

1. Compromís per l'educació

"Compromís per l'educació, compromís per Catalunya" és el títol d'aquesta conferència. Un títol, si m'ho permeten, encertat per l'obvietat que enuncia.

Realment, se'm fa difícil imaginar quin compromís pot tenir major projecció que aquell que un poble pren amb el seu present i amb el seu futur; amb les nenes i els nens, amb les noies i els nois.

La setmana passada, vaig participar en un acte de celebració del 75è aniversari de l'Institut-Escola. Allà vaig recordar una de les sentències que figurava en bona part de les entrades a les escoles catalanes durant la II República: "escola nova, poble lliure". Aquesta és, crec, una bona síntesi de la importància fonamental de la matèria sensible de què parlem avui: l'educació.

Ara torna a tocar repensar l'educació. Com al 1901 amb l'Escola Moderna, encapçalada per Ferrer i Guàrdia. Com al 1914, amb el projecte educatiu de la Mancomunitat. Com al 1965, quan Marta Mata entre altres fundà l'escola Rosa Sensat. Com aleshores, ara hem de repensar què volem de l'educació al nostre país per tornar a posar-la al capdavant, que és el lloc que tantes vegades ens hem guanyat com a país.

Amb tota solemnitat, vull deixar clar que el meu propòsit és que, en el decurs d'aquesta legislatura, puguem establir de manera clara i inequívoca un compromís a llarg termini per enfortir el nostre sistema educatiu i garantir la igualtat d'oportunitats, la cohesió social i l'accés a una educació de qualitat amb criteris d'equitat. En una paraula, un

compromís que garanteixi la llibertat de les ciutadanes i dels ciutadans del nostre país.

Aquest compromís, basat en l'elevació del nivell, a més, ha d'assegurar l'estabilitat del nostre sistema educatiu durant un llarg període de temps.

De fet, el que correspon al Govern i en concret al Departament d'Educació és justament això: governar, definir estratègies amb mirada llarga, fixar línies d'actuació que ens portin, com a país ple que som, més enllà en la nostra recerca d'excel·lència del sistema educatiu.

Per fer-ho, ens marquem com a mètode la recerca tenaç de complicitats entre el Govern, els grups parlamentaris que li donen suport, els grups (parlamentaris) de l'oposició i, primordialment, amb la comunitat educativa en el seu conjunt. Això, que és un criteri de bon tarannà democràtic, esdevé quasi una exigència en relació a un tema tan delicat, com és l'educació, i en el marc actual de desenvolupament normatiu en què ens trobem: desplegament de l'Estatut, desplegament de la Ley Orgànica de Educación i formulació d'una Llei d'Educació de Catalunya.

Aquest acte d'avui, doncs, m'ofereix una ocasió excel·lent per explicar quins són i seran els eixos prioritaris de treball del Departament d'Educació durant aquesta vuitena legislatura, en els quals ja hem començat a treballar al llarg d'aquests primers 100 dies.

1. Punt de partida

Aquest primers 100 dies han estat d'activitat intensa per al departament d'Educació, però és just i necessari apuntar que aquesta intensitat ha estat possible gràcies als camins oberts pel Govern anterior.

Sense la primera experiència de Govern catalanista i d'esquerres a la Generalitat ara ens hauríem trobat de nou davant de portes tancades, de terrenys eixorcs que caldria preparar abans de plantar-hi.

No és aquest el cas, però. Ara continuem camins ja oberts, si bé amb els accents disposats de noves maneres, apostant per noves fites i assumint noves ambicions; adaptant-nos, en definitiva, a la realitat sempre canviant.

Així, doncs, permeteu-me en aquest sentit que, en el marc d'aquesta revisió, faci una síntesi de la situació de la qual partim.

Tota aquesta tasca va iniciar-se, si em permeten dir-ho, amb molt d'encert sota la direcció de tres excel·lents consellers d'Educació: Josep Bargalló, Marta Cid i Joan Manuel del Pozo. Van ser ells i ella (o ella i ells, si ho prefereixen, ja que fou la consellera Cid qui ocupà el càrrec durant més temps) els que van liderar i canalitzar l'afany d'aquell Govern que mantenim avui en el Govern actual: educació, educació, educació.

Entre les principals accions que es van desenvolupar en l'àmbit educatiu durant aquesta anterior legislatura vull destacar:

1. La signatura del Pacte Nacional per a l'Educació, amb una aportació prevista de 1.197 M d'€ fins l'any 2009; Pacte que ara estem desplegant i consolidant.

En el desplegament d'aquest acord històric per al nostre país, hi ha un fet bàsic: tots els que vam convenir a assumir-lo com a guia estàvem i estem convençuts que les mesures que proposa són necessàries per a Catalunya. Més endavant els concretaré quins passos hem donat en aquest sentit durant aquests primers mesos de Govern.

2. El compromís per crear 30.000 noves places públiques d'escoles bressol, durant el període 2004-2008. A data d'avui, 395 ajuntaments ja s'han compromès a crear-ne 28.618.

3. La posada en marxa de 1.080 aules d'acollida i 75 Plans Educatius d'Entorn, amb el compromís d'augmentar-ne el nombre segons les necessitats. Aquestes aules són una de les millors aportacions que s'han fet des de l'escola per a la cohesió social present i futura i mereixen reconeixement per la magnífica tasca que duen a terme.

4. L'anterior legislatura va suposar també un augment espectacular del pressupost destinat a educació. Era necessari recuperar l'enorme dèficit d'inversió que s'havia produït durant tants i tants anys...

L'augment de la inversió en equipaments escolars: 1.075 M d'€ (497,6 M d'€ la VI legislatura) i 371 centres escolars compromesos en 3 anys.

- Entre els anys 2004 i 2006 van entrar en funcionament 125 centres nous i es varen dur a terme 153 grans ampliacions i reformes.
- Varen convocar-se 7.205 noves places de funcionaris docents en 3 anys.
- Varen incorporar-se 10.658 nous mestres i professors entre el setembre de 2003 i el setembre de 2006.

5. La creació de gairebé 9.000 noves places de formació professional, més de 300 nous grups de cicles formatius i 12 projectes d'integració d'FP en 3 anys.

6. Incorporar la innovació com a un tret característic del sistema. Així, innovar en educació a través de:

- la implementació de 1.230 projectes d'innovació educativa en 3 anys. Entre aquests, destaquen:
  - Plans Educatius d'Entorn: en aquests moments n'hi ha 89.
  - Plans d'autonomia de centres (PAC): Durant aquest curs, 139 escoles i instituts hi participen.
  - Pla de Millora de secundària: pretén millorar dels resultats acadèmics dels instituts públics. Aquest pla s'aplica aquest curs en uns 250 instituts públics (el 50 %).
  - Creació de 300 Biblioteques escolars: 212 a Educació infantil i primària i 88 a centres de secundària.
  - 275 centres en el Pla Experimental de Llengües Estrangeres: 200

d'Educació Infantil i Primària i 75 Centres d'Educació Secundària (públics).

7. Escoles Oficials d'Idiomes. S'han creat 23 escoles oficials d'idiomes (EOI). Actualment estan en funcionament un total de 39 EOI, a 28 comarques, i donant cobertura a un 97% de la població a Catalunya.

3. Definició del mandat

3.1 Marc normatiu

Ens trobem avui davant d'un moment de canvis importants en el marc normatiu que regula l'educació. Tenim davant de nosaltres una gran responsabilitat per treure el màxim profit de l'ocasió de redefinir els paràmetres d'allò que volem que sigui l'educació a Catalunya.

D'una banda, el nou Estatut tracta el tema educatiu en diversos articles: 6 (llengua pròpia i llengües oficials), 21 (drets i deures), 35 (drets lingüístics); 44 (educació, recerca i cultura), 131 (competències d'educació), entre d'altres referències.

Aquests nous preceptes legals permeten, doncs, un ampli recorregut per a millorar l'educació a Catalunya.

D'altra banda, continuant amb les noves normes legals, ens trobem en ple desplegament de la LOE (Ley Orgànica de Educación), per a tot l'Estat. L'aprovació d'aquesta nova llei orgànica, que va impedir l'entrada en vigor de la Ley de Calidad redactada per l'antic govern del PP, obre noves perspectives que caldrà aprofitar a fons.

És indefugible en aquest punt fer esment de fet que els reials decrets estatals de desplegament d'aquesta llei han plantejat qüestions competencials entre la Generalitat i el Govern de l'Estat. En qualsevol cas, el Govern de Catalunya demostra que exerceix i que vol exercir el conjunt de les seves competències i, per tant, ha fet i farà tot allò necessari per assegurar el compliment estricte del marc competencial de què disposem.

Amb tot, les escoles de Catalunya han de poder començar el proper curs amb plena seguretat jurídica i absoluta normalitat pedagògica, com efectivament serà, i en el marc de la llei vigent o millor dit les lleis, tant la LOE com lògicament l'Estatut.

Per tant, el Departament d'Educació aprovarà tan bon punt hagi acabat el període d'exposició pública i l'estudi de les al·legacions presentades, el nou decret d'ordenació curricular de l'educació primària a Catalunya, com el primer de la sèrie de nous decrets educatius catalans.

En aquest decret pren forma una de les apostes més transcendents per al futur del sistema educatiu a Catalunya: l'aposta per a l'autonomia de centre. Es trenca l'uniformisme forçat i es permet la flexibilitat per a incidir millor sobre la realitat de cada centre educatiu i això és, també, per atendre més específicament cada alumne.

En el decret de primària el projecte trilingüe trobarà el seu encaix definitiu, ja que per primer cop, una normativa contemplarà el trilingüisme com a objectiu a aconseguir, com a meta a assolir.

Així, el nou decret d'ordenació curricular de l'educació primària a Catalunya fixa, en funció de les necessitats del centre, i per tant, en funció de la seva autonomia, les àrees lingüístiques a reforçar, i especialment, la possibilitat d'impartir àrees no lingüístiques en anglès.

A més, el nou decret contemplarà per primera vegada en una norma del Departament d'Educació la immersió lingüística com a mètode pedagògic. Fins ara, la immersió s'havia contemplat en la llei de política lingüística de l'any 83, però cap norma d'educació la

contemplava. Tant era així que es van deixar perdre els programes d'immersió, fins a la seva quasi desaparició.

El nou decret la recuperarà. Amb un capítol exclusiu per a la immersió. Entenent la immersió com a metodologia perfectament dissenyada i acotada, i amb uns objectius molt clars. El programa d'immersió arribarà ara a indrets on mai no havia arribat i atindrà les necessitats lingüístiques de tot aquell alumnat que la requereixi.

Una altra de les novetats que contemplarà el nou decret d'ordenació curricular de l'educació primària a Catalunya serà la de fixar competències més que continguts. I m'explico: es tracta que els nois i noies assumeixin competències i això és el que fixarà el decret, més enllà d'uns continguts concrets, detallats i prolixos.

Derivat del desenvolupament de l'Estatut d'autonomia i de la LOE, el Departament d'Educació haurà de desenvolupar més decrets d'ordenació curricular. Un per cadascuna de les etapes. Els garanteixo que tots ells seran ambiciosos per poder facilitar que els alumnes surtin de l'escola amb competències no només correctes, sinó excel·lents.

No volem que passin els exàmens. Volem que treguin nota. Igual com volem més alumnes amb el graduat de l'ESO i més matriculats a Batxillerat i a Formació Professional.

Un altre dels decrets que el Departament d'Educació està a punt d'aprovar és el decret d'admissió d'alumnes que regularà aquells casos en què els centres tinguin més demanda que oferta de places.

En aquest sentit, el Govern es basa en dos grans conceptes. Un, la màxima puntuació per germans dins del centre. I dos, el concepte de

proximitat al centre. Entenent la proximitat sempre en funció del punt que desitgin els pares. Bé el domicili familiar, bé el lloc de treball. Tot plegat, amb un tractament especial per a les famílies nombroses i per a l'alumnat amb malalties cròniques

El decret d'admissió d'alumnes també inclou les denominades àrees de proximitat. Aquestes àrees permetran que en determinades zones, tothom tingui els mateixos drets i oportunitats d'elegir entre escola pública i escola concertada, fent efectiu així un sistema educatiu públic de Catalunya.

D'altra banda, aquest Govern ha assumit també un compromís concret de gran transcendència: l'aprovació d'una Llei d'Educació de Catalunya.

3.2 Model educatiu

El canvi normatiu en l'àmbit de l'educació fa que aquest sigui un bon moment per a reflexionar col·lectivament sobre com volem que sigui l'escola catalana dels propers anys, a un horitzó de mig i de llarg termini.

El Pacte Nacional per l'Educació ja va fer explícits el conjunt de compromisos que adquireixen el Govern i els agents socials per impulsar un canvi rellevant del nostre sistema educatiu, així com fornir d'uns sòlids fonaments la Llei d'Educació per al nostre país, de manera que sigui possible oferir a la ciutadania un marc estable que doni coherència al conjunt del sistema educatiu.

I és que fins el dia d'avui, aquest tan comentat "model educatiu català" no és altra cosa que una etiqueta sense gaire contingut. Qui pot dir-nos amb exactitud en què consisteix, avui, aquest "model"? Quines bases té? Què pretén? Com s'aplica? És potser el model que ens ha dut a ocupar les últimes posicions en èxit escolar entre els països avançats (Informe PISA)?

L'expressió "model educatiu català", a més, ha esdevingut massa vegades un parapet defensiu. Una excusa per a l'immobilisme i per a evitar haver de repensar què significa realment educar avui dia per al nostre país.

En el passat proper, massa vegades s'havien conformat els governs en enunciar les coses, com si el simple fet que tinguessin un nom ja els donés una entitat, com si pel sol fet de dir-les ja existissin. Doncs bé, no és així.

El nom no fa la cosa. I per més que ens haguem passat anys i panys parlant del "model educatiu", la crua veritat és que no n'hi ha hagut. Hi ha hagut iniciatives plenes de voluntarisme per part del professorat (i sort n'hem tingut!), però model, amb el que suposa de concreció de perfil propi i d'autoavaluació i exigència real com a sistema, no n'hi ha hagut.

Quins han de ser els pilars del model educatiu català? Quins elements el defineixen? Què i com cal ensenyar? Aquestes són qüestions de què cal parlar i sobre les que hem d'arribar a acords.

Massa vegades, i els ho dic per l'experiència que he viscut durant aquests mesos visitant centres escolars i reunint-me amb membres de tots els sectors de la comunitat educativa, massa vegades, deia, es concentra la visió en la dotació física, en la "pedra" o bé en els recursos humans. Comprensible i necessari, si considerem la llarga travessia a què s'havia vist sotmès el servei públic d'educació durant tants i tants anys.

Tanmateix, imprescindibles com són, no n'hi ha prou amb els recursos per fer una educació excel·lent. És imperatiu debatre els continguts i els mètodes; trobar la millor fórmula per obtenir els resultats que desitgem: la millor educació per a l'alumnat de Catalunya.

I aquí arribem altre cop el Pacte Nacional. Els debats i el consens que van generar-se al seu voltant van ser el primer i cabdal assaig de creació d'un autèntic model educatiu català que fos digne d'aquest nom.

Però la materialització definitiva del model, l'actualització de les potencialitats i de les voluntats en matèria educativa encara està

pendent de dur-se a terme formalment. Aquesta missió l'expressarà la Llei d'Educació de Catalunya, en la qual estem començant a treballar.

A més, el Govern té la intenció d'actuar com li pertoca: fent una proposta de Llei d'Educació per a Catalunya. Aquesta llei, tal com escau a una norma que afecta una qüestió tan significativa, en la qual ens hi juguem tant com a poble, com és el cas de l'educació, haurà de comptar amb la participació i amb el consens de la comunitat educativa. L'educació no pot ser, de cap manera, una matèria de confrontació. Hi ha d'haver diàleg, hi ha d'haver debat intens, és clar; però no hi ha d'haver espai per la utilització de l'educació per a generar zitzània sense cap altre objectiu.

Ja en el pacte nacional es feia referència als aspectes cabdals per a l'assoliment dels objectius de la LEC:

- a) El desplegament d'un projecte educatiu de Catalunya, que expliciti les grans línies estratègiques de l'educació per al país, afavorint la concreció successiva de projectes educatius territorials i de projectes educatius de centre(...)
- b) La implantació de la cultura de l'avaluació en el conjunt del sistema educatiu (...)
- c) El desenvolupament de l'exercici democràtic i responsable de l'autonomia de centre.
- d) Una planificació de les necessitats educatives territorialment equilibrada i que emmarqui en el servei educatiu d'interès públic la totalitat de centres sostinguts amb fons públics (...)
- e) El reconeixement social de la funció docent del professorat.
- f) El reconeixement del paper fonamental de les famílies en el procés educatiu i potenciar la seva participació en la vida escolar.
- g) (...) la descentralització i la corresponsabilització dels ajuntaments, d'acord amb els principis de subsidiarietat i autonomia municipal.

h) El respecte als drets i deures que es deriven de la Constitució, l'Estatut d'autonomia i la legislació vigent.

Aquestes són algunes de les bases que el grup de treball que dirigirà i supervisarà les feines de preparació de la Llei, encapçalat per l'exconseller Del Pozo i pel professor Argullol, tenen en consideració en la tasca encomanada.

Així, un cop acordat amb el conjunt de la comunitat educativa i amb el Parlament, Catalunya tindrà, per fi, una Llei d'Educació. Una llei, per cert, que caldrà complir i que el Govern es compromet a fer complir.

4. Objectius del mandat

Tal com ja va dir el president Montilla en el seu balanç dels 100 primers dies "l'objectiu d'aquest mandat és avançar cap a l'excel·lència educativa, sense retrocedir ni un mil·límetre en el camí cap a l'equitat".

Aquest objectiu es concreta en els compromisos en matèria educativa recollits en el Pla de Govern 2007-2010 i que el Pla Departamental d'Educació desenvoluparà a través de dos objectius generals:

1. Desplegar i consolidar el servei públic d'educació, d'acord amb el Pacte Nacional per l'Educació.
2. Incrementar l'èxit escolar.

I dos objectius estratègics:

3. Desplegar el nou model de la formació professional i l'aprenentatge permanent.
4. Descentralitzar la gestió del servei públic educatiu i compartir-ne la responsabilitat amb el món local.

Aquests objectius donen resposta als principals reptes que tenim plantejats com a país en l'àmbit educatiu. Passem, doncs, a concretar-ne els continguts.

**Objectiu general 1:
Desplegar i consolidar el servei públic d'educació, d'acord amb
el Pacte Nacional per l'Educació**

Abans de comentar aquest objectiu, permeteu que faci esment del primer aniversari de la signatura del Pacte i del balanç que en podem fer, 12 mesos després.

Donem unes quantes xifres explícites:

- El 87 per cent de les mesures previstes en l'acord s'han desplegat o s'han començat a desplegar en el marc de les comissions de seguiment del Pacte.
- El Departament d'Educació ha invertit durant aquest any 113,8 milions d'euros per desenvolupar les mesures previstes. Aquesta inversió correspon al 92 per cent dels compromisos econòmics adquirits en el moment de la signatura de l'acord. Només en els capítols de Família i corresponsabilitat amb els Ajuntaments no s'ha assolit la pràctica totalitat de la previsió com a conseqüència que hi ha hagut convocatòria d'ajudes per a les quals no hi hagut prou demanda, probablement per ser la primer convocatòria que es feia.
- Relatiu al capítol de Famílies i Educació, s'han invertit 23 milions d'euros. En destaquen sobre tot el milió d'euros dedicats als serveis d'acollida matinal, l'increment de beques menjador de 3 milions d'euros i els programes de reutilització de llibres de text.
- creació d'una via d'interlocució ordinària amb les federacions i associacions de pares i mares constituïda en el marc de la Direcció General d'Atenció a la Comunitat Educativa.

- Cal fer també una valoració molt positiva del desenvolupament del capítol dedicat al Servei Públic Educatiu per aconseguir la corresponsabilitat de tots els centres sostinguts amb fons públics de l'escolarització de l'alumnat. Així, s'ha constituït la mesa que haurà d'estudiar el mòdul dels concerts, un cop elegits els seus membres a l'última reunió de la comissió de seguiment del passat 20 de febrer.
- S'ha aplicat ja la primera fase dels contractes programa per a la gratuïtat de la sisena hora en 7 centres concertats durant aquest curs i recentment ha obert també la convocatòria de la segona fase d'aquests contractes programes per estendre'ls a 30 línies més. Aquesta mesura és encara modesta i clarament insuficient, però manifesta una voluntat real del Govern per a resoldre de manera satisfactòria i adequada la consolidació d'un servei públic d'educació a Catalunya. Entre els contractes programes i els ajuts a l'escolarització d'alumnes amb necessitats educatives especials, Educació ha invertit 2 milions d'euros.
- Demà és previst que el consell executiu de la Generalitat aprovi el nou decret d'admissió de l'alumnat que ha permès introduir mesures per a la corresponsabilització de l'escolarització.
- 21 milions d'euros s'han invertit en l'extensió de la sisena hora a l'educació primària a les escoles públiques. En aquests moments, el 67 per cent dels centres públics imparteixen aquesta sisena hora no lectiva, la qual cosa significa que el 80 per cent dels alumnes catalans escolaritzats a l'escola pública tenen ara mateix una hora més, que els centres poden utilitzar per reforçar aquells ensenyaments que creuen més convenients pels seus alumnes.

S'ha fixat com a objectiu que el curs vinent la sisena hora s'estendrà als municipis de més de 5.000 habitants, la qual cosa

significaria que la mesura arribaria al 90 per cent de l'alumnat. No obstant això, el Departament no renuncia a fer arribar la sisena hora allà on calgui i sempre amb les màximes garanties d'aplicació.

- En relació a la col·laboració amb els Ajuntaments, cal fer constar l'èxit de l'aplicació dels Plans Educatius d'Entorn, les 61 oficines municipals d'escolarització així com els 38 programes de transició escola-treball.

Fins aquí el balanç, molt positiu a parer meu, d'aquest primer any de Pacte.

A continuació, voldria detallar-los l'objectiu, que recull el Pla de Govern, de desplegar i consolidar el servei públic d'educació. En aquest sentit, volem:

1. Aconseguir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació, a través d'ajuts a les famílies. Per la qual cosa, entre d'altres mesures:
  - Ampliarem la convocatòria de beques de menjador escolar.
  - Obrirem una nova línia d'ajuts per als ajuntaments i les AMPA per l'organització d'activitats més enllà de l'horari lectiu, amb una dotació de 5.000.000 €.
  - Estendrem la gratuïtat dels llibres de text. Parant compte als drets dels llibreters, dels editors i molt especialment al de les famílies, amb les quals el Govern s'ha compromès a impulsar aquesta actuació.

La comunitat educativa ha de garantir el desenvolupament dels drets i deures de tots els infants, potenciant la igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans sense discriminacions per raons socials o personals.

2. Compartir la responsabilitat en l'escolarització de la població nouvinguda en el si del servei públic educatiu, a través del contractes programa i els ajuts pels alumnes amb necessitats educatives especials.

Així, hem d'assolir un equilibri que ara encara no s'està donant de manera generalitzada, tot i que sí en alguns llocs. Un bon exemple són les comarques gironines, en les quals a poblacions com Olot, Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols o Girona mateix les dades ens indiquen ja aquesta situació que volem estendre al conjunt del servei públic d'educació.

Els contractes programa responen al compromís del Pacte Nacional per l'Educació d'establir un marc de prestacions educatives equivalents a tots els centres educatius que integren el servei públic educatiu de Catalunya, que permeti donar garanties de gratuïtat en els centres privats concertats en condicions equivalents als centres de titularitat pública.

Així, poden concórrer a la nova convocatòria (a la qual es destinaran 5 milions d'euros) els centres privats que tinguin concertats tots els nivells que estiguin impartint i que escolaritzin alumnes amb necessitats educatives específiques.

Objectiu general 2: Incrementar l'èxit escolar

1. Fer de Catalunya un país trilingüe, amb l'anglès com a tercera llengua, a través d'un Pla específic dirigit a alumnes, professors i centres.

És a dir, més hores per als alumnes, més professors als centres, la implicació de la CCRTV. Hem de garantir la competència comunicativa en anglès de tot l'alumnat al final de l'educació obligatòria, a més d'un correcte coneixement del català i el castellà.

El Pla, que presentarem properament, aglutina accions fins ara disperses, en proposa moltes de noves i demana la complicitat d'altres estaments socials, com és ara els mitjans de comunicació.

El Pla s'ha dividit en 4 àmbits, segons els destinataris: a) Alumnat. b) Professorat. c) Centres i d) Altres mesures. Es fixa 15 objectius i 31 accions concretes, amb un període de desenvolupament fins al 2010 (2007-2010).

Aquest Pla suposarà la formació de 15.000 professors d'anglès, fins al 2010. D'aquests 15.000 professors, 4.000 podran fer classes en anglès d'altres matèries, per anar introduint aquesta llengua a les aules.

2. Connexió els centres a la xarxa ampla a través del programa Heura que ha de permetre la utilització de les TIC a l'aula, per passar "de

l'aula d'informàtica a la informàtica a l'aula".

**Objectiu estratègic 1:
Desplegar el nou model de la formació professional i
l'aprenentatge permanent**

1. Construir un model de FP adaptable, flexible i obert a les necessitats socials i del teixit econòmic del territori, a través d'un Pla d'integració de la FP. Així, serà definitivament possible vincular la formació professional a les necessitats del món laboral i ampliar-ne i millorar-ne l'oferta. És a dir, dels que es tracta és de desplegar al 100 % el nou concepte de formació professional i aprenentatge permanent.

Cal que disposem d'un model català de Formació Professional, un sistema de formació al llarg de la vida basat en l'assoliment de les competències bàsiques orientat a les qualificacions professionals intermèdies d'alta qualitat que sigui un model de referència i que englobi en les diferents modalitats presencials i a distància, quan s'escaigui, les següents ofertes formatives:

- La formació professional específica.
- Els ensenyaments artístics.
- Els ensenyaments de tècnics esportius.
- Els ensenyaments d'idiomes.
- Els programes de garantia social i programes de qualificació professional inicial.

Un model que vetlli molt especialment l'extensió i la consolidació de les vies de transició entre l'escola i el món del treball i que, per tant, faci possible que els excel·lents índexs d'inserció laboral dels ensenyaments professionals generin més oportunitats per a les persones i responguin a les necessitats de personal qualificat que tenen les empreses. Hem avançat molt en aquest terreny però encara cal intensificar l'esforç. Entre les iniciatives que cal impulsar hi ha les "Aules Obertes", que permeten la millora de resultats a l'ESO d'alumnes amb dificultats d'aprenentatge i, mitjançant el treball pràctic, poden reorientar-se cap al món laboral amb formació específica.

Cal augmentar significativament el nombre de nois i noies que s'orienten cap als cicles formatius i, encara més important, cal que molts més completin els seus estudis abans d'incorporar-se al mercat de treball. Per a aconseguir-ho, és necessari reforçar el triangle escola-ajuntament-empresa i ajustar així les característiques de la formació professional a les necessitats locals i del món laboral de l'àrea. La combinació d'aquests tres actors, i la implicació de l'alumnat, és clar, és garantia d'aconseguir la formació professional que Catalunya ha de tenir.

Pel que fa a l'educació permanent, ara lògicament integrada al Departament d'Educació, ha estat possible resoldre l'encaix de la xarxa d'escoles de persones adultes al sistema educatiu i s'han posat els fonaments per a un creixement que permeti, a llarg termini, d'atendre les mancances de formació bàsica de prop de 2 milions de ciutadans/es adults/es de Catalunya.

**Objectiu estratègic 2:
Descentralitzar la gestió del servei públic educatiu i compartir-ne la responsabilitat amb el món local**

1. Acostar les decisions a la ciutadania, donant resposta a la futura estructura territorial en vegueries. És a dir:

Millorar la planificació i la gestió dels projectes i recursos del Departament d'Educació, d'acord amb el principi de subsidiarietat, per tal d'optimitzar-los, fent-los més àgils i eficients.

Acostar als territoris la presa de decisions, d'acord amb les directrius i prioritats polítiques del Departament d'Educació, potenciant alhora, la participació de la comunitat educativa en aquesta presa de decisions que afecta el territori.

No hem d'oblidar que la local és l'Administració que es troba més a prop dels ciutadans i que tradicionalment s'ha implicat molt en l'àmbit educatiu.

L'èxit de la seva implicació ja s'ha demostrat en les diferents accions endegades conjuntament amb el Departament d'Educació la legislatura passada.

Els municipis són l'àmbit on millor poden concretar-se els compromisos de la societat amb l'educació.

Aquesta via, que és complementària amb una major autonomia dels centres, és la que volem ara recórrer. Des de la confiança mútua i des del respecte a les competències de cada administració, per descomptat, però amb una voluntat clara i explícita d'implicar més

encara la ciutadania, els municipis, el país sencer en un tema tan fonamental com és l'educació.

Justament apareix ara un altre dels conceptes cabdals del nostre projecte: l'autonomia dels centres. L'autonomia és un principi de gestió pel qual els centres educatius poden prendre decisions en allò que els afecta. Però aquest principi cal materialitzar-lo en regles del joc, estructures organitzatives i formes d'actuació. I cal tenir ben present també que autonomia significa, necessàriament, planificació i avaluació, responsabilitat plenament assumida.

Una primera experiència de la recerca d'aquesta autonomia el trobem al pla de millora de la secundària. El centre educatiu podrà decidir, de forma més directa, el seu funcionament ordinari i amb els recursos adients per a desplegar els respectius projectes educatius i adaptar-se millor a l'entorn més immediat per donar resposta a les necessitats que aquest li requereix.

L'autonomia de centre comporta el reforç de la funció directiva i la implantació a fons de l'avaluació dels resultats i mesures de manera permanent.

Aquestes línies d'actuació, amb una inversió de 33 M€, se centren en:

- La millora dels recursos econòmics dels centres (despeses de funcionament);
- L'impuls dels projectes de centre a través d'acords triennals
- L'impuls de programes d'innovació educativa, de millora del contingent de la inspecció d'educació i de serveis educatius

A més, permetin-me destacar que el fet de defensar i promoure l'autonomia dels centres com a model comporta una afirmació

solemne i explícita d'absoluta confiança en els centres educatius d'aquest país i, molt especialment, en els seus professionals.

De fet, en aquests pocs mesos que he estat conseller d'Educació he tingut ocasió de conèixer de primera mà molts centres i professionals de diversos indrets de Catalunya...

5. Tres elements de compromís

Voldria anar acabant fent referència a tres idees clau amb les quals vull manifestar una especial fixació personal: l'impuls del trilingüisme a Catalunya, l'ús de les TIC en l'educació i l'adequació de la formació inicial del professorat.

Igualment i de manera molt especial, vull fer explícit un compromís amb la llengua catalana com a pilar del sistema educatiu del país.

TRILINGÜISME

Les transformacions recents de l'economia global han situat Catalunya entre els països que han de basar la seva competitivitat en els recursos humans d'alt nivell de formació.

Una economia d'alt valor afegit requereix d'una educació d'alt nivell, d'una educació de qualitat que tingui l'agilitat necessària per adaptar-se a un món molt canviant, i per trobar la relació adequada entre els diferents graus de formació i les necessitats del mercat laboral.

Aquest valor afegit que volem i la nostra educació necessita passar ineludiblement per la millora del coneixement de la llengua anglesa per part de l'alumnat de Catalunya, per això per nosaltres aquest és un objectiu estratègic de primer ordre, com ja he explicat fa una estona.

Tanmateix aquest no és un objectiu fàcil d'assolir a causa de dificultats objectives i rèmores del passat; cal tenir en compte que

partim d'un dèficit significatiu en aquesta àrea i per tant caldrà fer un esforç important. Però sobretot aquestes dificultats vénen donades per la relativa incidència que té el sistema escolar sobre un canvi tan important. Certament, des de l'escola cal millorar metodologies, dedicar més hores a l'anglès, buscar recursos i nous materials, promoure estades d'alumnes fora, millorar la formació del professorat..., però al capdavant els alumnes només passen a l'escola 30 hores setmanals i durant unes 33 setmanes l'any. A diferència dels alumnes d'altres països, la resta del temps de la seva vida els nostres infants i joves no tenen gaires oportunitats de sentir anglès o de familiaritzar-se amb aquesta llengua.

Per tant, i sense negar l'important paper que vostès i nosaltres (administració educativa) i l'escola en general, juguem en l'assoliment d'aquest objectiu, no ho és tot, i per tant és crucial la implicació d'altres sectors (com els mitjans de comunicació, les universitats, etc.).

Amb això no volem eludir les nostres responsabilitats, al contrari: insistirem a treballar conjuntament amb aquests sectors, i si cal liderarem aquest canvi que permeti generar les complicitats i sinèrgies necessàries en aquest camp, entre institucions de tots els àmbits (europees, estatals...) i amb el sector privat (que ha de tenir com a interès la formació dels treballadors). Tots plegats, amb la complicitat necessària del conjunt de la societat, hem de fer possible el trilingüisme a Catalunya.

Cal fer, però, les corresponents advertències! Cal ser seriosos i rigorosos, no podem crear falses expectatives: per molts recursos que aboquem a millorar l'ensenyament i l'aprenentatge de l'anglès

pel nostre alumnat la incidència d'aquestes mesures serà més lenta del que desitjaríem i els resultats no es notaran d'avui per demà. Per això hem de pensar en una actuació contínua i sostinguda en el temps, amb un seguit d'indicadors que permetin fer-ne un seguiment acurat i prendre a cada moment les decisions més oportunes. Això sí, cal començar ja! Ja hem perdut massa temps.

LES TIC

En aquest mateix sentit, el de permetre que Catalunya continuï formant part del grup capdavanter en benestar i en desenvolupament, hem de trobar noves maneres d'interactuar i de construir coneixement amb les TIC.

La introducció de les TIC implica innovacions que, fins i tot, poden fer canviar la relació educativa.

En aquest nou marc que ens ofereixen les TIC, i sobretot en aquesta segona fase de la xarxa o "web 2.0" (amb l'èxit d'espais com YouTube o MySpace), potser, ha arribat l'hora de plantejar-se, com a mínim en l'àmbit educatiu, si cal revisar el model centrat encara avui en "un docent que ensenya a una alumnes que no saben".

Canviar per a servir a una societat que canvia en un món en canvi: en un món amb canvis molt dinàmics i persones amb una gran tendència a la dispersió, el sistema educatiu s'enfronta a un doble repte: adaptar-se a uns i altres. El Sistema educatiu ha d'incorporar valors/actituds del tipus:

- Tots som estudiants (on és el mestre?)
- Aprenentatge diversificat i personalitzat
- Foment del treball en equip

- Esperit emprenedor i d'iniciativa
- Estímul a la recerca i a l'elaboració de coneixements
- Empatia i col·laboració

A més a més, APRENDRE ha de ser una actitud permanent, no només quan s'és jove.

El sistema educatiu no té altra alternativa que prendre una posició de lideratge en el seu propi procés de transformació. Bona mostra en són les experiències de l'equip Lacenet (al Bages) o dels centres d'introducció avançada de les TIC, com el CEIP Mossèn Jacint Verdaguer, de Sant Sadurní d'Anoia.

Ensenyar és quelcom més que transmetre informació: El paradigma mestre/alumne es va difuminant, quan s'entra en l'era de la "col·laboració generalitzada".

Tal i com recull el PEC (Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona): davant de la quantitat i la velocitat de la informació rebuda, esdevé imprescindible capacitar la ciutadania per aprendre a gestionar aquesta informació, donant una importància especial a la comprensió d'aquesta informació. En aquest marc, destaca la importància de l'accessibilitat, com a capacitat per saber on adquirir la informació i de quina manera fer-ho. Es tracta, en definitiva, d'incentivar el pas de les TIC, enteses com a tecnologies de la informació i la comunicació, a les TAC, com a tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement."

LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

També ha arribat el moment d'afrontar una qüestió llargament reclamada per molts sectors com és l'adequació de la formació inicial del professorat.

A les escoles, avui, la realitat és ben diversa de com havia estat temps enrere i, en canvi, aquesta nova realitat no ha acabat d'integrar-se en la formació de les noves generacions de professionals de l'educació.

Tal com dèiem ara fa un moment, les tecnologies han avançat i les hem de situar al bell mig dels projectes educatius. Hem d'usar-les en la quotidianitat.

Igualment amb el domini de l'anglès que ara és una exigència per al desenvolupament d'un currículum que resulti competitiu a escala europea i mundial.

Aquests dos elements, simplement com a element d'exemplificació, mostren qüestions que hem de desplegar intensivament en la formació inicial de mestres i professorat.

Igualment, pel que fa a l'estratègia docent ara estem oferint formació per a professorat de secundària (mitjançant el Pla de millora) de caire específicament pedagògic i estratègic.

Aquest és també un debat que hem obert i en què volem avançar per arribar a les fites d'èxit escolar que ens hem marcat.

6. Un compromís amb la llengua catalana

Finalment, hi ha una altra qüestió amb la qual cal un compromís real, concret i que defugui tota mena de demagògies fàcils i complaents: un compromís explícit amb el català.

Durant massa temps, aquest país s'havia conformat amb la presència a la llei, sobre el paper, de l'afirmació del català com a llengua vehicular de l'ensenyament. I, un cop més, havent-li donat nom a aquest fet, no s'hi havia pensat gaire més, ni s'havia volgut entrar a la comprovació d'aquest enunciat.

Quina ha estat, però, la realitat de la llengua pròpia de Catalunya a l'ensenyament? Quants casos coneixen vostès, fruit de la seva experiència personal, d'incompliment en l'ús del català com a llengua vehicular?

Encara vull plantejar-los un dubte més: què hem de fer davant d'aquesta realitat? Negar-la o posar els mitjans i la voluntat per reconduir-la?

Durant aquests mesos com a conseller, ja abans els ho comentava, públicament s'ha parlat molt poc d'educació i molt de decrets i d'hores... S'ha generat un debat un xic farisaic, encapçalat sovint pels responsables de la situació actual.

S'han dit tota mena de coses, tota mena de falsedats interessades que anunciaven la voluntat d'aquest Govern d'acabar amb el català a l'escola i d'exterminar la immersió lingüística. Això, pel cap baix.

Doncs bé, jo avui els dic el següent i creguin-me que ho dic amb plena convicció: el que farem serà recuperar l'ús del català com a llengua vehicular tant a l'educació primària com a la secundària. Acabar amb la hipocresia i amb la falsa tranquil·litat de consciència de pensar que tot allò escrit es compleix automàticament.

La llengua catalana serà, finalment i de manera real, la vehicular de l'ensenyament a Catalunya.

El primer que farem en aquest sentit és reactivar amb força els programes d'immersió lingüística allà on calgui, a tot arreu on calgui. La immersió, com saben, no vol dir fer servir el català per donar classe. Això és una cosa i la immersió n'és una altra.

La immersió lingüística és un mètode d'aprenentatge d'un idioma per a alumnes que en tenen un altre en el seu àmbit familiar. Aquesta tècnica, que a Catalunya s'havia utilitzat amb èxit durant els anys vuitanta a les àrees metropolitanes de Barcelona i de Tarragona, mai no va arribar a més del 30% de l'alumnat de Catalunya. I, a més, a principis dels anys noranta, el Govern d'aleshores va retirar-li el suport, va retallar-ne els pressupostos fins a fer-la llanguir com una espelma.

Ara, doncs, en un nou context sociolingüístic, caracteritzat per les múltiples llengües que conviuen avui al nostre país, nosaltres volem reactivar la immersió i fer de la llengua catalana la llengua comuna a les escoles: a les aules i també als patis.

L'escola ha de ser el primer puntal per al català, però no n'és ni en pot ser l'únic. En qualsevol cas, els asseguro que en serà el primer i que, com a tal, estem a punt de signar un acord amb el Departament de Cultura i amb la Secretaria de Política Lingüística per a l'ús social

de la llengua catalana, a l'escola i sobretot més enllà de l'escola.

L'escola, amb els professionals de l'educació al capdavant, no ho pot solucionar tot, tota sola. No la podem carregar amb totes les responsabilitats. La construcció del país que volem comença allà, però ha de continuar a la resta d'àmbits per ser eficaç, per a fer-ho possible.

Amb el que els he exposat avui, crec que deixem clar que el món de l'educació a Catalunya coneix els reptes que té plantejats i opta per posar-se a treballar decididament per enfrontar-los.

Tanmateix, l'educació és sempre prou delicada per necessitar l'ajuda del conjunt de la societat. Els reclamo, doncs, implicació i ajuda a la immensa i apassionant tasca que ha de dur a terme l'escola catalana i, un cop més, els reitero el compromís del Govern i el meu personal per aconseguir l'èxit en aquest projecte, que és del màxim interès social i nacional.

Moltes gràcies.

Ernest Maragall i Mira
Conseller d'Educació